

MUST ÅRSÖVERSIKT

2025

FÖRSVARSMAKTEN

MUST ÅRSÖVERSIKT 2025

MILITÄRA UNDERRÄTTELSE- OCH SÄKERHETSTJÄNSTEN

Must presenterar här den verksamhet som bedrivits under 2025 och ger även sin syn på omvärldsutvecklingen och de säkerhetshot som riktas mot Sverige och svenska intressen.

Årsöversikten svarar mot uppdragen i Förordning (2000:131, 8§) om försvarsunderrättelseverksamhet och Försvarsmaktens instruktion (2007:1266, 6§) där Must uppdras att varje år upprätta en översikt över försvarsunderrättelseverksamheten och den militära säkerhetstjänstens verksamhet som allmänheten kan ta del av. Must har valt att utöver detta även presentera annan verksamhet för att därigenom ge en så heltäckande bild som sekretessen medger.

INNEHÅLL

Chefen Must förord	6
Underrättelse- och säkerhetsåret i korthet	8
Sverige och omvärlden	12
– Hotet mot ett säkert Sverige	14
– Hotet mot ett tryggt, öppet och sammanhållet Sverige.....	20
– Hotet mot ett motstånds- och konkurrenskraftigt Sverige.....	24
– Utvecklingen i omvärlden.....	30
Hotbilden mot Försvarsmakten	34
Musts uppdrag och verksamhet.....	44
– Ställföreträdande chefen Must Henrik Garmer.....	56
– Vidareutvecklad nationell och internationell samverkan.....	58

MUST I KORTHET

- Must bedriver verksamhet inom Försvarmaktens försvarsunderrättelseverksamhet, militär underrättelsetjänst, militär säkerhetstjänst samt ansvarar för försvarssektorns säkerhetsskydd och totalförsvarets signalskydd. Musts försvarsunderrättelseverksamhet bedrivs till stöd för svensk utrikes-, försvars- och säkerhetspolitik samt i övrigt för kartläggning av yttre hot mot Sverige.
- Must förebygger, upptäcker och motverkar säkerhetshot som riktas mot Försvarmakten och dess intressen i Sverige och utomlands.
- Must är en del av Försvarmakten och inriktas både av regeringen och överbefälhavaren.
- Chefen för Must är underställd överbefälhavaren. Chefen för Must är också Försvarmaktens säkerhetsskyddschef, signalskyddschef och ansvarar för underrättelse- och säkerhetsfunktionen i Försvarmakten.
- Must samverkar nationellt och internationellt för att kunna hantera nuvarande och framtida utmaningar i hela konfliktskalan.
- Musts verksamhet regleras av lagar och regler och granskas löpande av en oberoende granskning.

CHEFEN MUST FÖRORD

Vi lever i en dramatisk tid med stora osäkerheter. När detta skrivs i december 2025 ser vi tillbaka på ett år där säkerhetsläget fortsatt har försämrats. Hoten mot Sverige är mycket allvarliga och läget kan förvärras ytterligare.

I Mellanöstern utspelade sig en mycket dramatisk händelseutveckling med slagväxling mellan Iran, Israel och USA. Detta i kombination med stridigheter mellan Israel och Hizbollah har ändrat maktbalansen i regionen. I Gaza finns nu en vapenvila på plats efter ett krig med stora humanitära konsekvenser.

I Afrika pågår ett antal kriser och konflikter. Ryssland agerar allt mer aktivt i syfte att få tillgång till olika kritiska resurser och trycka bort västlig närvaro. Även Kina söker en större roll på den afrikanska kontinenten.

Den stormaktskonkurrens som Must beskriver under flera år präglar i ökande grad den internationella politiken. Stormakterna för en hårdnande kamp om viktiga resurser, politiskt inflytande och tillgång till nyckelteknologier. I det läget får tidigare spelregler allt mindre betydelse. Politiska och ekonomiska medel används för att utöva påtryckningar mot andra länder. Ett område där detta utspelas är i Arktis. Utvecklingen präglade det säkerhetspolitiska landskapet redan innan Rysslands anfall mot Ukraina 2022, men rivaliteten har förstärkts ytterligare, med minskad global stabilitet och förutsägbarhet som följd.

I Sveriges närområde är det ryska agerandet avgörande för det försämrade säkerhetslä-

get, inte minst genom det fortsatta anfallskriget mot Ukraina. Ryssland anser sig vara i en strategisk konflikt med Väst. Utöver den storskaliga ryska aggressionen mot Ukraina har vi sett hur Rysslands agerande med hybrida medel gentemot Nato och EU blivit allt mer riskbenäget och vårdslöst. Exempelvis har Ryssland agerat genom sabotage. Man har kränkt Natoländers luftrum med flyg och drönare. Hotbilden från främmande under rättelseinhämtning kvarstår, liksom användandet av cyberförmågor. Agerandet drabbar därmed en bredd av olika funktioner och aktörer i vårt samhälle. Det kan både syfta till att komma över skyddsvärd information, eller att skada och försvaga oss, våra samhällen och sammanhållningen inom Nato och EU. Ett syfte är att öka osäkerheten i våra samhällen och få oss att minska vårt stöd till Ukraina. Hittills har de mest riskbenägna agerandet genom sabotage och hybridåtgärder främst drabbat andra allierade, men vi måste utgå från att samma sabotageverksamhet även kan riktas mot oss.

Det militära hotet från Ryssland är dimensionerande för Sverige. Ryssland har gång på gång visat att man är beredd att använda omfattande militärt våld för att nå sina politiska mål och man avsätter stora resurser för att öka sin militära förmåga. Vid sidan av resurser för kriget i Ukraina förstärker Ryssland

sina resurser i Östersjöregionen eftersom det är en strategiskt mycket viktig region för Ryssland, både ur ekonomiskt och militärt hänseende. Om kriget i Ukraina skulle avslutas på ryska villkor, och om ett vapenstillstånd skulle följas av lättnader i sanktionerna mot Ryssland skulle hastigheten i denna uppbyggnad öka. Samtidigt skulle befintliga ryska resurser göras tillgängliga, vilket skulle påverka säkerheten i vårt närområde.

För Must är det därför centralt att följa det ryska agerandet och utvecklingen av rysk förmåga. Utifrån detta agerar Must för att ge beslutsunderlag till regeringen och ÖB. Vi arbetar även med att stödja den omfattande förmågeutvecklingen som sker i Sverige och Nato för att säkerställa att den är rätt utformad och dimensionerad för framtiden.

Det mycket allvarliga säkerhetsläget och den komplexa hotbilden innebär att vi måste fortsätta att snabbt öka vår militära förmåga, förmågan i vårt totalförsvaret och vår motståndskraft på bredden i vårt samhälle. Det är av största vikt att vi möter hoten mot vårt land med en samlad svensk ansats och tillsammans med våra allierade.

Detta gäller även våra egen organisation, där vi sedan ett antal år har agerat för att stärka Must. Vi löser andra typer av uppgifter, i ett annat tidstempo. Våra metoder har fortsatt utvecklats, liksom organisationens robusthet och förmåga att verka i olika konfliktnivåer och under olika påfrestningar, exempelvis ett angrepp mot Försvarens funktioner eller mot Sverige som land. Detta viktiga arbete måste fortsätta. Must fortsätter även att utveckla ett allt närmare samarbete med Säkerhetspolisen och FRA och andra delar i totalförsvaret, såväl civila som militära.

Parallellt med de ökade operativa kraven och Must egen utveckling har vi under 2025 varit engagerade i den pågående underrättelsereformprocessen med syfte att stärka den samlade nationella underrättelse- och säkerhetstjänstförmågan. På Must har vi arbetat tillsammans med den organisationskommitté som förbereder införandet av en ny civil utrikesunderrättelsetjänst. Arbetet för att stötta genomförandet kommer att fortsätta under 2026, parallellt med de förberedelser som sker inom Must för att förbereda de förändringar som reformprocessen kommer att innebära för Must organisation och verksamhet.

Stockholm 29 december 2025

Thomas Nilsson

Chef för Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten

UNDERRÄTTELSE- OCH SÄKERHETSÅRET I KORTHET

Det militära hotet från Ryssland kommer att öka till följd av att landet gradvis ökar sin militära förmåga i Sveriges närområde. Ryssland, men också Kina, utvecklar sina tillgängliga maktmedel och möjligheter att påverka eller hota Sverige och svenska intressen genom hybridkrigföring och ekonomiska påtryckningar.

Globala geopolitiska förändringar riskerar att öka möjligheterna för länder som Kina och Ryssland att utmana den europeiska och transatlantiska sammanhållningen och stärka sina politiska och ekonomiska positioner internationellt.

Det finns tecken på att Ryssland utvidgar sin hybridkrigföring. Denna har hittills koncentrerats mot Ukraina och ett antal andra europeiska länder. Men samma metoder kan även användas mot Sverige. Eftersom de strategiska målsättningarna och uppfattningen om en strategisk konflikt med Väst ligger fast, kommer landets framtida agerande mot Nato och Sverige behöva följas nära.

SVERIGES SÄKERHET

- De yttre hoten mot Sveriges säkerhet bedöms öka i flera avseenden fram till 2030.
- Ryssland utgör det dimensionerande militära hotet mot Sverige och Nato. Ho-

tet bedöms öka fram till 2030 efterhand som de ryska väpnade styrkorna tillförs nya resurser och genomför reformer. Must bedömer att den största delen av den ryska förmågeutvecklingen uppnås först efter 2030. Utvecklingen har redan inletts, men tempot kommer att påverkas av utvecklingen i kriget i Ukraina, hur den ryska ekonomin utvecklas, nivån på oljeinkomsterna, sanktionernas långsiktiga effekter och Rysslands relationer med framför allt Kina.

- Ryssland har redan på kort sikt förmåga att skada och störa civila och militära funktioner i Sverige och Sveriges närområde med tillgängliga militära och hybrida verktyg. Men Ryssland skulle relativt snabbt kunna samla större styrkor i vårt närområde om landet mobiliserar, har möjlighet att flytta resurser från ett nedtrappat krig i Ukraina och omdisponerar resurser från andra delar av landet.

- Ryssland har fortsatt en betydande för- måga till avskräckning med strategiska kärnvapen och fortsätter att utveckla en regional kärnvapenavskräckning. Ryssland bedöms fortsätta att utveckla och använda metoder för hybridkrigföring de kommande åren för att påverka utvecklingen i Sveriges närområde.
- Kriget i Ukraina är centralt för de ryska målsättningarna, men det blir allt tydligare att målsättningen att utmana Nato och den transatlantiska politiska sammanhållningen ökar i betydelse. Det ryska beslutsfattandet mot Väst kommer att fortsätta att präglas av opportunism och risktagande.

SVERIGES TRYGGHET, ÖPPENHET OCH SAMMANHÅLLNING

- Terrorhotet mot Sverige och svenska intressen utomlands påverkas av omvärldshändelser och internationella konflikter. Hoten sker främst genom aktörer som är motiverade och inspirerade av våldsbejakande islamistiska terrororganisationers propaganda.
- Det huvudsakliga attentatshotet mot Sverige bedöms komma från ensamutförande aktörer från våldsbejakande islamistisk eller våldsbejakande högerextremistisk miljö. Individer som rör sig i dessa miljöer kan utnyttjas av statsaktörer som Iran och Ryssland som ombud för underrättelseverksamhet och hybrida hotaktiviteter. Även individer inom svensk organiserad brottslighet har använts som ombud för främmande makt.

SVERIGES MOTSTÅNDS- OCH KONKURRENSKRAFT

- Rysk säkerhetshotande verksamhet mot Europa kommer troligen att öka i frekvens, omfattning och risktagning fram till 2030. Metoden att utnyttja så kallade "engångsagenter" och andra okvalificerade utförare gör det svårare att förebygga, upptäcka och koppla hot och aktiviteter till statsaktörer som Iran, Kina eller Ryssland. Sverige har hittills varit förskonat från sabotage, men hotet mot Sverige bedöms öka om Ryssland trappar upp konflikten mot Väst och länder som stödjer Ukraina.
- Kinas utveckling och användande av ekonomiska maktmedel för att ta kontroll över viktiga värdekedjor, dominera strategiska teknologier och använda sanktioner bedöms bli ett alltmer konkret hot mot svensk ekonomisk säkerhet. Detta är något som i ökande grad kan inverka på Sveriges näringslivs produktionsförmåga.

**HOTET MOT SVERIGE
BEDÖMS ÖKA OM
RYSSLAND TRAPPAR
UPP KONFLIKTEN MOT
VÄST OCH LÄNDER SOM
STÖDGER UKRAINA.**

SVERIGE OCH OMVÄRLDEN

HOTET MOT ETT SÄKERT SVERIGE

Ryssland utgör det dimensionerande militära hotet mot Sverige. Den ryska ledningens agerande styrs av dess hotuppfattning och syn på världen. Tröskeln är låg för våldsanvändning med konventionella militära maktmedel, för avskräckning med icke-konventionella vapensystem och för användandet av hybrida metoder.

DET KONVENTIONELLA MILITÄRA HOTET FRÅN RYSSLAND

Rysslands stridskrafter utgör det dimensionerande militära hotet i Sveriges närområde. Även Belarus stridskrafter är en del av hotet i närområdet då dessa bedöms ställas under ryskt inflytande vid händelse av en militär konflikt med Nato. Den ryska statsledningen är starkt präglad av ett upplevt hot mot hela landets existens och säkerhet. Ryssland uppfattar sig vara i en varaktig strategisk konflikt med Väst där målsättningarna under lång tid har varit en förändrad världsordning, präglad av multipolaritet och en rysk intressesfär samt strävan efter att garantera regimens stabilitet. Dessa ryska strategiska målsättningar ligger fast.

För att nå sina mål har landet visat sig vara berett att använda våld i stor skala, med förödelse och stort mänskligt lidande, och betydande egna förluster. Detta innebär ett allvarligt och konkret hot mot Nato och Sverige och innebär stora krav på Sveriges förmåga att kunna förvarna om framtida förändringar i hotbilden och i det ryska agerandet.

Östersjöområdet betydelse för rysk handel och försörjningssäkerhet ökar. I regionen finns även centrala ryska militära förmågor. Samtidigt har Sveriges och Finlands Nato-medlemskap inneburit en förändring av den strategiska balansen och gynnat säkerheten för EU- och Natoländerna kring Östersjön. Ryssland har ett intresse av att möta denna förändring genom att stärka sina militära förmågor och garantera sin militära handlingsfrihet i regionen. Ryssland bedöms vara berett att utmana Natos sammanhållning och verksamhet, men inte att söka en storskalig militär konflikt så länge kriget i Ukraina pågår i nuvarande omfattning.

Långsiktigt prioriterar Ryssland däremot att stärka landets krigföringsförmåga för att i framtiden kunna möta Nato i en storskalig militär konflikt. Trots att detta är högt prioriterat finns flera faktorer som kan påverka den ryska styrketillväxten, vilket gör utvecklingen svår att bedöma. En begränsad rysk militär styrkeuppbyggnad pågår redan. Den

påverkas till stor del av utvecklingen i kriget i Ukraina. Eftersom Rysslands väpnade styrkor och militärindustriella kapacitet i huvudsak är inriktade mot Ukraina skulle ett vapenstillestånd på ryska villkor frigöra ryska militära och ekonomiska resurser som kan påverka takten och omfattningen av styrkeuppbyggnaden i Sveriges närområde. I nuläget hämmar den ansträngda ryska ekonomin och de omfattande sanktionerna mot landet hastigheten i förmågetillväxten. Inte minst är sanktioner mot energisektorn och energihandeln av stor betydelse.

Must bedömer att den ryska ledningen kommer att fortsätta konfrontationen med Väst, i synnerhet mot de länder i Europa som uppfattas som ovänligt sinnade, där Sverige ingår. Det finns få tecken på att inrikespolitiken i Ryssland skulle ändra riktning, inte ens om det högsta ledarskiktet med president Putin i toppen förändras.

RYSSLANDS FÖRMÅGA DE KOMMANDE ÅREN

Ryssland har på kort sikt (0–12 månader) förmåga att genomföra ett begränsat väpnat angrepp i Sveriges närområde för att markera mot eller bekämpa enstaka militära enheter och anläggningar, orsaka störningar eller slå ut civil och militär infrastruktur. Effekterna kan öka om det militära instrumentet förstärks med användandet av andra hybrida verktyg. Det ryska militära hotet bedöms öka gradvis under kommande år när de ryska väpnade styrkorna får tillgång till nya konventionella resurser och genomför reformer.

Ryssland har på medellång sikt (3–5 år) förmåga att genomföra ett väpnat angrepp med målsättningen att bekämpa större militära enheter, ta kontroll över avgränsade områden, upprätta avgränsat luftherravälde eller genomföra en sjöblockad. Must bedö-

mer att det kommer ta Ryssland mer än fem år att ha förmåga att genomföra ett väpnat angrepp med syfte att ta kontroll över stora landområden och i anslutning upprätta sjö- och luftherravälde.

De stridskrafter Ryssland har tillgång till i Sveriges närområde, framför allt runt Östersjön, fortsätter sin aktivitet på en förhållandevis hög nivå. Landet bevakar och markerar mot Natos verksamhet och har också en ökad beredskap för att förhindra och bekämpa ukrainska angrepp på ryska militära anläggningar. Det leder till en ökad risk för misstag och felbedömningar från rysk sida.

En rysk skyddsåtgärd som har ökat i närområdet är GNSS-störningar, som påverkar civil och militär sjö- och luftfart och stör teknik som är beroende av tillförlitlig kontakt med satelliter. Även om det finns en ökad risk att kriser och incidenter inträffar på lokal nivå, gör den ryska statsledningens kontroll över de väpnade styrkorna att situationerna inte eskalerar till väpnad konflikt utan ledningens godkännande.

Ett annat fenomen som ökat under 2025 är det ryska skyddet av handelsfartyg som fraktar olja från ryska hamnar i Östersjön. För att kringgå Västs sanktioner kan Ryss-

land exempelvis låta militär patrullera och eskortera fartyg eller andra åtgärder såsom manipulation av positions- och identifieringssignaler (AIS) för att motverka att andra länders myndigheter stoppar eller försöker kontrollera fartygen.

En händelse som fick stor medial uppmärksamhet var en överflygning med ett ryskt stridsflyg 13 maj 2025 kopplat till att oljetankern Jaguar som motsatte sig estnisk inspektion. Skyddsåtgärderna riskerar att leda till ytterligare upptrappning i Östersjöregionen.

ÖVRIGA MILITÄRA HOT MOT SVENSKA INTRESSEN

Svenska intressen i form av närvaro av svenska myndigheter, företag och medborgare utanför närområdet står inför ett potentiellt militärt hot beroende på specifika lokala och regionala omständigheter.

Det finns militära hot från statliga såväl som icke-statliga aktörer i flera regioner med förbindelser till Sverige och vitala handelsleder, så som Stillahavsregionen och Mellanöstern. En militär konflikt i Stillahavsregionen, i synnerhet rörande Taiwan, skulle innebära stora konsekvenser för svenska ekonomiska intressen.

GNSS-STÖRNINGAR

GNSS är en förkortning för Global Navigation Satellite System och är ett samlingsnamn för satellitbaserade navigations- och positioneringssystem. Några av de vanligaste förekommande systemen är det amerikanska Global Positioning System (GPS), det ryska GLONASS, det europeiska Galileo och kinesiska Beidou. För att använda systemen för navigering krävs i regel att mottagaren mottar flera satelliters utsända kommunikationssignaler kontinuerligt. Om kontakten störs ut försvåras förutsättningarna för fartyg och flygplan att navigera och fastställa sin position.

DET ICKE-KONVENTIONELLA MILITÄRA HOTET FRÅN RYSSLAND

Kärnvapenhotet har åter tagit plats i den globala säkerhetsdebatten, inte minst genom Rysslands eskalerande retorik sedan den fullskaliga invasionen av Ukraina 2022 och skärpningar av kärnvapendoktrinen 19 november 2024. Flera gånger sedan den fullskaliga invasionen har president Putin och andra i den ryska statsledningen, direkt och indirekt, använt hot om kärnvapen som ett påtryckningsmedel mot både Ukraina och Väst. Det skapar en ökad osäkerhet i hela Europa och påverkar även Sveriges säkerhetspolitiska läge negativt.

Massförstörelsevapen utgör en särskild kategori av ett lands militära resurser eftersom de kan användas för att förhindra konventionellt krig och kan påverka opinion och beslutsfattande genom hot. Ryssland använder återkommande hot om kärnvapen, såväl i Sverige som mot andra länder i Väst. Under perioden från att Sverige hade ansökt om medlemskap i Nato fram till medlemskapet,

använde ryska företrädare vid ett antal tillfällen hot om kärnvapen för att påverka den svenska opinionen.

AIS-MANIPULERING

Systemet Automatic Identification System (AIS) sänder ut en identifierings- och positionssignal till omgivande fartyg och hamnar och syftar till att öka navigationssäkerheten till havs.

Fartyg kan manipulera sin AIS-information genom att exempelvis ange en felaktig position, uppge felaktig information om sin identitet och last eller genom att stänga av sina AIS-transpondrar. Detta ökar osäkerheten och olycksrisken till havs, framförallt i Östersjön där vissa passager är trånga och svårnavigerade. Utöver militära skyddsåtgärder förekommer det i ökande utsträckning att handelsfartyg som fraktar olja från ryska hamnar manipulerar sin information.

Ryssland har fortsatt en stor förmåga till avskräckning med strategiska kärnvapen och fortsätter att utveckla denna förmåga regionalt. En starkt regional kärnvapenavskräckning skulle öka hotet mot Europa utan att samtidigt hota USA.

HYBRIDHOTET FRÅN RYSSLAND

Rysk hybridkrigföring är en metod för påverkan av andra stater utan att det eskalerar till storskalig militär konflikt. Det görs genom ett brett spektrum av samordnade och skraddarsydda aktiviteter. Ryssland har särskilt utvecklat metoder för att verka dolt eller genom ombud för att inte bli utpekade. Hybridkrigföring ska inte betraktas som en mildare form av krigföring, utan kan leda till omfattande förödelse och stort mänskligt lidande. Ryssland bedöms vara berett att agera opportunistiskt och aggressivt under kommande år genom olika hybridaktiviteter. Landet har utvecklat en stor bredd av metoder som kan användas inom ramen för hybridkrigföring, som uttalanden i media, desinformation, cyberangrepp, ekonomiska sanktioner, underrättelseoperationer, valpåverkan, användning av civila aktörer och militära förband.

Rysslands konventionella militära underlägsenhet och ovilja att söka en storskalig militär konflikt med Nato gör att hybridkrigföring blir ett centralt verktyg för att nå de ryska strategiska målsättningarna. Hybridkrigföring under tröskeln för väpnat angrepp bedöms vara den ryska statsledningens huvudsakliga val för att påverka utvecklingen i Sveriges närområde i en, för Ryssland, gynnsam riktning. Ryska makthavare anser dessutom att Väst har använt dessa metoder mot Ryssland under lång tid.

Ryssland använder även sina militära medel för att spä på oro och osäkerhet hos Sveriges beslutsfattare och befolkning och för att visa sin militära förmåga. De militära medel som Ryssland kan använda i påverkanssyfte utgörs exempelvis av framgruppering av långräckviddiga vapensystem, kärnvapenövningar, patrullflygningar med strategiska bombflygplan och uppträdanden nära Natoländers gränser och militära enheter. Inträffade incidenter som i media beskrivs som medvetna ryska kränkningar riskerar att spä på samhällsoron. Detta är något som gynnar ryska målsättningar oavsett om aktionerna är medvetna ryska gärningar eller inte. Samtidigt försöker Ryssland stundtals använda media och påverkanskampanjer för att framhäva en bild av att Ryssland inte utgör ett hot mot Nato, utan att det är Nato som är aggressivt.

HYBRIDKRIGFÖRING SKA INTE BETRAKTAS SOM EN MILDARE FORM AV KRIGFÖRING, UTAN KAN LEDA TILL OMFATTANDE FÖRÖDELSE OCH STORT MÄNSKLIGT LIDANDE.

Rysslands krigföring i Ukraina präglar fortsatt den ryska hybridkrigföringen i Sveriges närområde. Det rör sig exempelvis om aktiviteter för att undergräva den politiska sammanhållningen bakom stödet till Ukraina och de ekonomiska sanktionerna mot Ryssland. Europeiska anläggningar och verksamheter knutna till genomförandet av stödet till Ukraina är ett mål för sabotage och hybrida aktiviteter.

HYBRIDHOT

Hybridhot utgör en form av sammansatta hot där statliga aktörer använder en kombination av militära och icke-militära medel för att påverka, destabilisera eller skada en motståndare, utan att överskrida tröskeln för väpnat angrepp. Exempel på hybridhot är spridande av desinformation, valpåverkan, cyberangrepp, störandet av kritiska handelsflöden, sabotage mot infrastruktur och påverkan av strategiska investeringar. Det centrala i hybridhot är samordningen av metoder för att utnyttja samhällets sårbarheter och skapa osäkerhet, öka splittring och försvaga motståndskraften. Syftet kan vara att påverka beslutsfattande i en riktning som gynnar angriparens intressen.

HOTET MOT ETT TRYGGT, ÖPPET OCH SAMMANHÅLLET SVERIGE

Sverige har under senare år utsatts för hybridoperationer från framförallt Ryssland, Kina och Iran. Hot kommer även från terroristorganisationer som kan verka direkt eller indirekt genom ombud i Sverige för att påverka sammanhållningen i samhället, tilliten mellan människor och förtroendet för offentliga institutioner.

PÅVERKANS- OCH INFORMATIONSDATAOPERATIONER

Påverkans- och informationsoperationer är centrala hybridstrategier. Operationernas syfte är att forma opinion, underminera förtroendet för demokratiska institutioner, splittra samhället och/eller förstärka polarisering. Sverige har under senare år vid ett flertal tillfällen blivit föremål för avancerade kampanjer från bland annat Ryssland, Kina och Iran. Dessa operationer har blivit alltmer sofistikerade, ofta med hjälp av automatiserade botnät, desinformation genom AI-genererat innehåll och genom strategisk användning av både officiella och inofficiella mediekkanaler. Genom att kombinera digitala verktyg och utnyttja politiska motsättningar har effektiviteten ökat. Målsättningen är bland annat att förskjuta allmänhetens uppfattning om sanning, öka misstron mot svenska myndigheter och andra samhällsinstitutioner samt skapa ett informationskli-

mat där fakta ifrågasätts och polarisering i samhället ökar.

Påverkans- och informationsoperationer är många gånger en del av långsiktiga strategier. Samtidigt är de flexibla och anpassningsbara för att dra fördel av stämningar och opinion i ett land. De utformas inte bara för att skapa omedelbar splittring utan även för att på längre sikt försvaga tilliten till demokratiska institutioner och öka sårbarheten inför andra former av hybridangrepp. Det är också vanligt att kampanjerna inte direkt kan härledas till någon aktör utan det sker via mellanhänder och anonyma kanaler, vilket gör det svårare att peka ut vem som är ansvarig och att motarbeta.

Främmande makt strävar efter att kunna utöva inflytande över beslutsfattare i de-

mokratiska länder i hela skalan från legitimt kontaktskapande till dold underrättelseverksamhet. Företrädare för hotaktörer försöker direkt eller genom ombud att styra inflytelserika samhällsaktörer för att påverka beslutsfattande eller för att utföra olika typer av hybrida aktiviteter.

Påverkansaktiviteter riktar sig mot fler områden och olika nivåer i samhället, något som Must bedömer kommer öka de kommande åren. Att hotbilden blir bredare beror delvis på att medvetenhet och motåtgärder har ökat och att hotaktörerna anpassar sin verksamhet därefter.

Den ryska statsledningen prioriterar försök att underminera den politiska sammanhållningen bakom det militära stödet till Ukraina och de ekonomiska sanktionerna mot Ryssland. Kina använder sig framför allt av möjligheten att utnyttja sitt ekonomiska inflytande över näringsliv, akademi och personer med

kinesiskt medborgarskap eller ursprung för att påverka politiskt beslutsfattande.

Ryssland, Kina och Iran inklusive ländernas underrättelse- och säkerhetstjänster,

VALPÅVERKAN

Ryssland har en dokumenterad historia av att försöka påverka valprocesser och genomförandet av val i såväl europeiska länder som till EU-parlamentet för att försöka påverka deras legitimitet och utfall i en gynnsam riktning för Ryssland. Rysslands valpåverkan omfattar påverkansoperationer mot bland annat politiska partier, opinionsbildare och journalister som kan främja ryska intressen samt bredare informationsoperationer för att påverka opinion med stöd av kampanjer i sociala medier. Det kan röra sig om att uppmuntra och förstärka motsättningar som redan finns i många länder i Europa.

kartlägger sina medborgare eller före detta medborgare i europeiska länder, inklusive i Sverige. Individer inom respektive diaspora används som medel för inhämtning och som möjliga resurser i påverkansoperationer. Personer i Sverige som innehar ryskt, kinesiskt, iranskt eller dubbelt medborgarskap riskerar att bli utsatta för påtryckningar från sina ursprungsländer, särskilt i de fall där de fortfarande har släktingar kvar i det forna hemlandet.

VÅLDSBEJAKANDE EXTREMISM OCH ORGANISERAD BROTTSLIGHET

Det huvudsakliga terrorattentatshotet mot Sverige kommer från ensamutförande aktörer med våldsbejakande islamistiska eller högerextremistiska motiv. Terrorattentatshotet från denna typ av aktörer har minskat sedan slutet på 2023. Den 23 maj 2025 beslutade Säkerhetspolisen att sänka terrorhotnivån, från ett högt hot (4) till ett förhöjt hot (3). Bilden av Sverige som islamfientlig kvarstår dock, något som i perioder kommer att återkomma i olika omfattning. Framför allt om handlingar som uppfattas som islamfientliga äger rum i en känslig säkerhetspolitisk kontext för Sverige. Desinformation som sprids av våldsbejakande

islamister, där Sverige utmålas som islamfientligt, har i sig en hotdrivande effekt på terrorhotet mot Sverige.

Omvärldshändelser och internationella konflikter kommer främst påverka terrorhotet mot Sverige och svenska intressen i utlandet. Detta sker genom aktörer som primärt är motiverade och inspirerade av våldsbejakande islamistiska terrororganisationers propaganda. Sverige har återgått till att utgöra ett legitimt mål jämte många andra västländer, vilket är en förändring mot tidigare år då Sverige bedömdes vara ett utpekad mål för internationella islamistiska terroristorganisationer.

Statsaktörer har etablerade kontakter inom svensk organiserad brottslighet. Kopplingen mellan organiserad brottslighet och Iran har uppmärksammats i samband med flera attentat riktade mot mål med koppling till Israel. Denna typ av brottslighet har visat sig kunna användas av statsaktörer för sabotage, påverkan och underrättelseverksamhet, då den har uppvisat ett högt våldskapital vilket i viss mån skulle kunna användas av hotaktörer.

NATIONELLT CENTRUM FÖR TERRORHOTBEDÖMNING (NCT)

NCT bedömer terrorhotnivån i Sverige. NCT består av medarbetare från Försvarets Radioanstalt (FRA), Must och Säkerhetspolisen. Ytterst är det generaldirektören för Säkerhetspolisen som beslutar om terrorhotnivån. Terrorhotet som ett säkerhetshot mot Försvarmakten bedöms av Must i nära samverkan med FRA och Säkerhetspolisen. Från och med 2025 gör Försvarmakten en egen hotbedömning av hotnivån mot just Försvarmakten. Förändringen görs till del som en anpassning till Nato.

HOTET MOT ETT MOTSTÅNDS- OCH KONKURRENSKRAFTIGT SVERIGE

Den säkerhetshotande verksamheten riktas mot allt fler områden i det svenska samhället. Skyddet av totalförsvaret och samhällsviktig verksamhet utmanas av metoder som exempelvis påverkansoperationer, ekonomiska påtryckningar och otillbörliga företagsuppköp.

HOT MOT TOTALFÖRSVARET

Hoten från rysk underrättelseverksamhet och en offensiv, opportunistisk och risktagande sabotageverksamhet mot svenska och allierade skyddsvärden ökar. Verksamhetens breddning mot användningen av okvalificerade utförare och ombud gör att sabotageaktiviteter är svåra att förebygga, upptäcka och knyta till specifika hotaktörer. Sabotage mot infrastruktur bedrivs som en del av påverkansoperationer med mål att förändra opinion och beslutsfattande.

Den säkerhetshotande verksamheten träffar allt fler områden och nivåer i samhället och utgör ett direkt hot i ett skede av stora nationella satsningar på försvar och utveckling av Nato. Den säkerhetshotande verksamheten mot Europa, inklusive Sverige, från främmande makt bedöms öka under kommande år.

SABOTAGE

Sabotage mot civil och militär infrastruktur är ett verktyg i hybridkrigföringen. Genom att slå ut viktiga delar av ett lands funktionella system kan en angripare skapa samhällsförlamning, panik, desinformation och en känsla av otrygghet. Sådana aktioner är särskilt effektiva i länder med hög teknologisk integration och stort digitalt beroende. Sverige, som är ett av världens mest uppkopplade länder, är därför särskilt sårbart. Sabotage mot energiförsörjningen, elnätet eller mobilkommunikationen skulle kunna få omedelbara och mycket omfattande konsekvenser. Även tillfälliga avbrott kan hota allmänhetens förtroende för statens kapacitet att skydda samhället. Dessa effekter kan förstärkas om sabotage sker samtidigt på flera geografiskt utspridda platser.

SKUGGFLOTTAN

Den stora mängd fartyg som är involverad i den ryska oljeexporten genom Östersjön, och som brukar kallas "skuggflottan", bedöms utgöra ett hot mot miljösäkerheten för länderna kring Östersjön. Oljeexportens stora betydelse för de ryska statsfinanserna innebär att Ryssland är berett att fortsätta stora miljömässiga risker för att upprätthålla sin export. En omfattande olycka som involverar fartyg ur skuggflottan riskerar att förorsaka stor skada på Östersjöns miljövärden och kräva omfattande resurser för räddningstjänst och sanering.

CYBERHOT

Cyberoperationer är ett verktyg för under rättelseinhämtning och för att uppnå förstörande och psykologiska effekter. Cyberarenan utgör en spelplats för både statliga och icke-statliga aktörer med målet att påverka motståndare, inhämta information, påverka infrastruktur eller för ekonomisk vinning. Mindre kvalificerade metoder används både av statsaktörer som av ideologiskt eller ekonomiskt motiverade aktörer. Det är därför

svårt att avgöra vem aktören är eller det slutliga syftet utifrån enstaka angrepp eller ens ett fullbordat intrång. En spjutfiskeattack genom mejl kan till exempel vara inledningen på ett kvalificerat angrepp eller ett sätt att samla in personlig information för andra syften.

Olika sektorer i samhället utsätts för cyberangrepp i varierade grad och uppmärksammas i olika utsträckning. Samhällsfunktioner som drabbas av störningar eller intrång och som används ofta av flera medborgare har högre sannolikhet att uppmärksammas och kan upplevas som mer utsatta. För statsaktörer kan målet med attackerna vara att få befolkningen att känna oro och misstro mot samhällsinstitutioner och funktioner. På längre sikt kan syftet vara att få befolkningen att ifrågasätta stabiliteten i samhället och statens förmåga att hantera kriser. En hotaktör har vid sidan av cyberoperationer flera andra hybrida metoder för att driva på denna utveckling, bland annat informationsoperationer och infiltration.

GIG-EKONOMIN SOM VERKTYG

Det har blivit allt vanligare att främmande underrättelsetjänster använder sig av "gig-förmedlare" inom cyberdomänen för att genomföra olika typer av hybridattacker.

Den gig-ekonomi som växt fram på senare år har skapat effektivitet och flexibilitet i den vanliga ekonomin, exempelvis genom olika typer av appbaserade tjänster, men den leder även till effektivitet och flexibilitet för kriminell verksamhet. Detta utnyttjas i hybridoperationer av främmande makts underrättelsetjänster som exempelvis kan använda sig av gig-ekonomins möjligheter för att finansiera påverkansoperationer, utnyttja ungdomsbrottslighet för våldsdåd, bedriva underrättelseinhämtning och cyberbrott som hackning. Digitalisering och den globala strukturen bidrar till anonymitet. Fenomenet med gig-ekonomi är domänöverskridande och har påverkat i princip alla områden med hybridhot mot Sverige, och underrättelseinhämtning.

Gig-ekonomin skapar en arena för uppdragsgivare att anonymt be om tjänster av

olika utförare som ofta inte känner till uppdragsgivarnas identitet eller deras egentliga intentioner. Det kan handla om allt från enkla uppdrag som överbelastningsattacker till mer avancerade angrepp, exempelvis utförda av vinstdrivande hackernätverk, där beställare och utförare har minimal kontakt med varandra. Det blir då möjligt att förneka inblandning för den egentliga uppdragsgivaren.

Utförarna av uppdragen har sällan insyn i helheten utan söker bara en ersättning för sin begränsade del. Beställaren kan ofta förbli anonym oavsett om det rör sig om våldsdåd, påverkan i sociala medier, hackning eller underrättelseinhämtning. Tjänsterna kan riktas till specifika utövare eller utnyttja crowdsourcing där stora mängder utförare bidrar med små till synes obetydliga delar, men där det samlade resultatet kan bli oerhört kraftfullt.

Mer avancerade cyberangrepp kan utföras i kombination med andra metoder och förmågor, exempelvis informationsoperationer som att sprida falska nyheter i sam-

band med angrepp på ett företag, stoppa finansiella transaktioner genom överbelastningsattacker, sabotage, eller stöld av lösenord, datorer och annan it-utrustning genom personbaserade nätverk eller mutor till it-administratörer. Ryska och kinesiska specialtjänster har förmågan att utföra denna typ av angrepp.

EKONOMISK SÄKERHET OCH VÄLSTÅND

Den geopolitiska och teknologiska utvecklingen bedöms påverka svensk ekonomisk säkerhet i ökande utsträckning. Då stormakterna utvecklar och använder ekonomiska maktmedel i högre utsträckning än tidigare, kan även Sverige komma att utgöra ett direkt mål.

Kinesisk kontroll över viktiga delar av värdekedjor, villighet att använda sanktioner som påverkar globala produktionskedjor och dominans inom strategiska teknologier kan bli ett allt mer konkret hot mot svensk ekonomisk säkerhet.

För Kina är målsättningen främst att understödja en världsordning som baseras på kinesiska värderingar och intressen, ett starkt politiskt och ekonomiskt oberoende samt en global handlingsfrihet. Kina strävar efter en världsordning som i mindre utsträckning präglas av de värderingar, regler och multilaterala samarbeten och institutioner som växt fram efter andra världskrigets slut.

Kina använder ekonomiska maktmedel för att uppnå geopolitiska mål, exempelvis bojkott av produkter, svartlistning av företag och begränsning av turism till länder som anses motverka Kinas strategiska målsättningar. Kina har visat hur nyttjandet av det

ekonomiska maktmedlet förfinats i handelskriget med USA under 2025.

Kinas övergripande hållning för sitt agerande i Europa är att främja handel i syfte att skapa ett strategiskt övertag och att försvaga Europas relation till USA. Det kinesiska förhållningssättet präglas av ambitionen att stärka de bilaterala relationerna till enskilda länder och underminera enigheten bakom gemensamma ställningstaganden riktade mot Kina. Landet gör detta genom att exempelvis erbjuda förmånliga avtal och samarbeten i syfte att få dem att utveckla en politik som är mer lyhörd för kinesiska krav. Kina försöker även att påverka länder i Europa för att främja sina nationella intressen genom att omsätta sin ekonomiska vikt i politiskt inflytande. EU:s gemensamma handelspolitik är ett exempel på ett område som Kina vill påverka.

Den tilltagande stormaktskonkurrensen mellan USA och ett alltmer självsäkert Kina väntas utspela sig på en rad områden som riskerar att få konsekvenser för svensk ekonomisk säkerhet. Kampen om ett globalt teknikledarskap kommer att vara central i denna kraftmätning. Kinas politik syftar i grunden till att positionera Kina i toppen av denna konkurrens exempelvis genom att vara ledande i de teknologier som man anser kommer vara avgörande i framtiden, däribland grön teknik. Kina har som mål att utnyttja högteknologiska samarbeten och sin dominans inom en rad sektorer, såväl för att få tillgång till modern teknik som att stärka det europeiska beroendet av kinesiska råvaror, insatsvaror och teknologi.

Kina har genom sina statsnära bolag investerat i sektorer som grön teknik, infrastrukt

tur, transportsystem och telekom. Dessa investeringar har i flera fall kunnat användas som strategiska verktyg för påverkan. Flera uppmärksammade fall inkluderar försök att ta kontroll över bolag verksamma inom batteriteknik, kvantdatorutveckling, AI och energisystem. När sådan teknik hamnar under kinesisk kontroll riskerar Sverige att bli beroende av leverantörsstrukturer som i händelse av ett spänt säkerhetsläge kan avbrytas, manipuleras eller användas för utpressning. Kinesiska förvärv inom kritisk infrastruktur kan ha långsiktiga säkerhetsmässiga konsekvenser. Investeringarna sker dessutom ofta via tredje land och kan bestå av komplexa ägarstrukturer, vilket försvårar insyn och kontroll.

Kina har investerat i svensk högteknologi med dubbla användningsområden, genom företag som att knyta forskare från olika universitet till sig. Med dessa investeringar får Kina potentiellt åtkomst till infrastruktur och kompetens som kan nyttjas för militära ändamål. Utöver investeringarna förekommer även uppgifter om systematisk rekrytering av personer med insyn i svensk teknik, och påverkan mot akademiska institutioner för att leda forskningens inriktning mer i linje med kinesiska intressen.

Det svenska näringslivet kan, utöver ekonomiska påtryckningar, drabbas av ekonomisk osund konkurrens då kinesiska staten stödjer kinesiska företag. Detta riskerar att ge kinesiska företag monopolställning inom strategiskt viktiga områden. Många av dessa aktiviteter sker öppet och legalt. Den

DEN KINESISKA EXPORTEN TILL RYSSLAND HAR SETT EN VÄSENTLIG ÖKNING SEDAN INVASIONEN AV UKRAINA, OCH EN STOR DEL AV RYSK IMPORT AV SANKTIONSBELAGDA VAROR GÅR GENOM KINA.

nära sammankopplingen mellan civilt och militärt, respektive statligt och kommersiellt i Kina innebär särskilda utmaningar vid bedömning och eventuell motverkan mot kinesiska verksamheter.

Olovlig teknikanskaffning och otillbörliga uppköp av svenska företag och innovationsförmåga är ett betydande hot. Det kinesiska intresset för svenskt kunnande, innovationer och forskning inom strategiska områden väntas bestå. Den kinesiska exporten till Ryssland har sett en väsentlig ökning sedan invasionen av Ukraina, och en stor del av rysk import av sanktionsbelagda varor går genom Kina. Förutom detta fortsätter Ryssland att köpa in sanktionsbelagd västerländsk teknik för militära behov genom sina underrättelse- och säkerhetstjänster. Hotet innebär att svenska försvarsrelaterade skyddsvärden exponeras och att informationsförluster undergräver svensk konkurrenskraft.

Alibaba

在创新经济

世界人工智能大会“SAIL奖”
(卓越人工智能引领奖)

飞跃 LightSphere X-分布式OCS
全光互连芯片及超节点
Sphere X - SuperNode Interconnected by
Silicon Photonic Switching Chip

科技 壁仞科技 中兴通讯
Technology BIREN TECHNOLOGY ZTE Corporation

...光互连GPU超节点方案。以端侧硅基分布式光交换芯片为核
...106L GPU及中兴通讯AI服务器与软件平台，构建高算
...扩展的智慧基础，为真人工智能发展提供澎湃动力。
...super-node solution with silicon photonics-based
...Optical Circuit Switch) by Xuzhi. With BIREN GPU,
...ware, it enables high bandwidth, low-latency, flexi-
...computing cluster, fueling AI industry with adequate

WAIC

UTVECKLINGEN I OMVÄRLDEN

Stormaktskonkurrensen präglar i ökande grad den internationella politiken. Stormakterna för en hårdnande kamp om viktiga resurser, politiskt inflytande och tillgång till nyckelteknologier. Internationella spelregler får allt mindre betydelse och politiska och ekonomiska medel används för att utöva påtryckningar mot andra länder.

Denna övergripande utveckling påverkar situationen i oroshärdar på flera håll i världen. Konsekvenserna är även märkbara i Sveriges geografiska närområde. Kriget i Ukraina fortsätter att prägla säkerhetsläget i Europa. En faktor som påverkar hur Ryssland kan fortsätta bedriva sin krigföring och generera nya militära resurser är utvecklingen i den ryska ekonomin. Arktis säkerhetspolitiska och ekonomiska betydelse ökar, inklusive genom möjliga nya handelsvägar och råvaruutvinning. Den politiska utvecklingen i Mellanöstern och utvecklingen i de konflikter som präglade regionen under 2025 påverkar omvärlden.

KRIGET I UKRAINA

Rysslands väpnade styrkor är nu inne på sitt femte år av krigföring i Ukraina. Det står klart att Ryssland inte har förmåga att koncentrera en tillräcklig konventionell militärkraft för att besegra Ukraina på slagfältet. Krigföringen har utvecklats till ett statiskt ställningskrig med mycket små förändringar av frontlinjen. Under det senaste året har Ryssland dock uppnått ett antal små taktiska segrar och fortsätter att sätta de ukrainska försvarsstyrkorna under mycket stor

press. Krigföringen riktas även mot hela det ukrainska samhället genom omfattande långräckviddig bekämpning.

Trots flera diplomatiska initiativ framstår den ryska statsledningen fortsatt som obenägen att söka någon politisk lösning på konflikten som inte tillgodoser ryska målsättningar. Under det gångna året har inga tecken observerats på att den ryska ledningen skulle göra avkall på sina målsättningar att kontrollera stora delar av Ukraina, utöva ett långtgående inflytande över landets politiska styre och bestämma över Ukrainas internationella orientering. Att förhindra ett ukrainskt Natomedlemskap är en viktig rysk målsättning.

Den ryska krigföringen har genomgått taktiska anpassningar med bland annat användandet av drönare i stor omfattning. Anpassningar av krigföringen har ändrat karaktären på striderna vid frontlinjen, men även på ett större djup mot det ukrainska samhällets infrastruktur som ställer landets luftförsvar inför påfrestningar. Det internationella stödet till Ukraina fortsätter att vara av stor betydelse, även om Ukraina utvecklar

sin försvarsförmåga och försvarsindustriella kapacitet för att bättre tillgodose krigets krav på kort såväl som lång sikt.

DEN RYSKA EKONOMIN

Sedan slutet av 2024 har den ryska ekonomins kostnader ökat samtidigt som landets intäkter minskat. Den ryska ekonomin är på tillbakagång.

Landets besparingar håller på att ta slut och oljepriset har varit lågt, viktiga oljeimportörer har signalerat att de kommer att byta ut rysk olja mot olja från andra leverantörer efter sanktioner från USA. Andelen så kallade dåliga lån hos bankerna ökar liksom konkurser-

na och viktiga industrier som metallurgi, kol och även militärindustrin, bromsar in.

Kreml har pressat den ryska centralbanken att sänka styrräntan. En centralbank som inte anses självständig från staten riskerar att få konsekvenser för marknadens syn på de problem Ryssland nu befinner sig i. Under 2025 har budgetunderskottet närmast sig rekordnivåer samtidigt som inflation och räntor fortsatt varit höga.

Omedelbart efter Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina under våren 2022 steg landets inflation och räntor kraftigt efter Väst koordinerade sanktioner. Enkätundersök-

ningar från perioden visade hur den ryska befolkningen uttryckte djup oro och ville ta ut sina bankbesparingar, vilket ledde till spekulationer om en massiv bankflykt.

Flera orsaker låg då bakom att Ryssland trots det kunde fortsätta sitt skifte mot en krigsmobiliserad ekonomi. Några bidragande faktorer var det historiskt höga energipriserna som gav den ryska ledningen manöverutrymme trots ekonomisk kris, men också marknadens och befolkningens fortsatta förtroende för de ekonomiska institutionerna – främst den ryska centralbankschefen – och de repressioner och hot från myndigheterna som följde.

Under 2023 och delar av 2024 kunde den ryska ekonomin klara sig på de höga energintäkterna som följde på invasionen. Det fanns utrymme att betala stora krigsutgifter och samtidigt i viss mån stötta en stagnerad civil sektor. De statliga utgifterna ledde dock till ett starkt inflationstryck och höga räntor.

När en liknande enkätundersökning som den som gjordes 2022 gjordes under 2025 visade resultatet att den ryska befolkningen återigen uttrycker oro i samma nivåer som under inledningen av invasionen.

MELLANÖSTERN OCH IRAN

Den regionala dynamiken i Mellanöstern präglas till stor del av situationen i Gaza, den spända relationen mellan Israel och Iran samt nationella demonstrationer mot regimen i Iran. Vapenvilan mellan Israel och Hamas i Gaza, som ingicks under hösten 2025, är beroende av en diplomatisk process med oklar utgång och läget på ocku-

perade Västbanken är fortfarande spänt. Antalet israeliska bosättningar ökar liksom våldet mellan bosättare och palestinier.

Irans ställning i Mellanöstern har försvagats, inte minst efter att den syriska Assad-regimen fallit och libanesiska Hizbollah kraftigt decimerats i kriget mot Israel. I Syrien söker nu den nya övergångsregeringen en förhandlingslösning med Israel. Vapenvilan mellan Israel och Hizbollah är skör. Den jemenitiska Huthirörelsen, en annan av Irans regionala partner, har fortsatt sina attacker mot Israel. Trots turbulensen i regionen det senaste året har Irak varit relativt stabilt och de Iran-nära shiamilisernas ställning i Irak är relativt oförändrad. Slutet av 2025 präglades också av interna oroligheter i Iran.

I juni 2025 attackerade Israel flera mål i Iran, vilket följdes av iranska vedergällningsattacker mot Israel. Israel fick amerikanskt stöd i attacker mot vissa av Irans kärntekniska anläggningar, något som medfört betydande skador på Irans kärntekniska program.

Konflikten med Israel är en faktor som driver hybridhotet från Iran, också utanför Mellanöstern. Europa, inklusive Sverige, är en arena för denna konflikt.

Irans närmande till Ryssland har under året formaliserats genom ett strategiskt partnerskapsavtal som omfattar en rad områden, inklusive militärt samarbete. Iransk krigsmateriel har använts i kriget mot Ukraina och därmed bidragit till det försämrade säkerhetsläget i Sveriges närområde.

HÖTBILDEN MOT FÖRSVARSMAKTEN

HOTBILDEN MOT FÖRSVARSMAKTEN

Must gör årligen en bedömning av de säkerhetshot som riktas mot Försvarsmakten. Till säkerhetshoten räknas främmande underrättelseverksamhet, kriminalitet, sabotage, subversion och terrorism.

AKTUELLA SÄKERHETSHOTNIVÅER

Den säkerhetspolitiska situationen i Europa och i Sveriges närområde har ytterligare försämrats och kommer att påverka säkerhetshoten mot Försvarsmakten under lång tid.

5 – mycket högt hot

4 – högt hot

3 – förhöjt hot

2 – lågt hot

1 – inget identifierat hot

FRÄMMANDE UNDERRÄTTELSEVERKSAMHET

Ryssland

Den viktigaste prioriteringen för de ryska underrättelse- och säkerhetstjänsterna är sannolikt att nå framgång i kriget i Ukraina, att motverka västerländskt stöd till Ukraina samt begränsa de negativa politiska, militära och ekonomiska konsekvenserna av kriget för Ryssland.

En utveckling som innebär eldupphör i Ukraina, skulle sannolikt frigöra resurser från de ryska underrättelse- och säkerhetstjänsterna att agera i större utsträckning mot Nato-länder, inklusive Sverige.

Ryssland har en operativ militär planering som innefattar Sverige och närområdet, vilket gör att rysk underrättelseverksamhet riktas mot stora delar av Försvarsmakten, totalförsvaret och försvarsindustrin. Det handlar framför allt om inhämtning av information som kan stödja genomförandet av militära operationer och underrättelser

om Försvarsmaktens operativa planläggning. Även amerikansk närvaro i Sverige är av intresse. Dessutom riktas underrättelseverksamhet mot civila förmågor och civil infrastruktur som Försvarsmakten är beroende av. Arktis och Östersjöområdet är av betydelse för Ryssland, och är prioriterade områden för inhämtning. liksom det militära och civila stödet till Ukraina.

Ryssland prioriterar även underrättelseinhämtning rörande vetenskap och teknik. Det finns ett stort ryskt behov av västerländsk teknologi, både för att utveckla nya förmågor och för att bibehålla befintliga. Komponenter från Väst är av avgörande betydelse för kvalificerade ryska vapensystem.

Sveriges medlemskap i Nato har medfört nya ryska underrättelsebehov. Rysslands intresse riktas bland annat mot Natos operativa planläggning. I Sverige kan Ryssland försöka inhämta information som inte bara rör svenska skyddsvärden utan även Natos.

Genom Natomedlemskapet befinner sig Försvarsmakten på fler arenor än tidigare och har personal på fler platser. Svenskar i nya Natoroller är sannolikt intressanta för främmande underrättelsetjänster, inte enbart ryska.

Kina

Förutom Ryssland bedriver även Kina en mångsidig och kvalificerad underrättelseverksamhet mot Försvarsmakten och svenska intressen. Detta sker både i Kina och på andra håll i världen. Kinas intressen i Sverige finns främst inom ekonomi och teknologi där svenskt kunnande och svensk innovation är

prioriterat. Genom exempelvis forsknings-samarbeten, investeringar och företagsuppköp, samt om så krävs, genom underrättelseverksamhet, försöker Kina komma över den efterfrågade kunskapen. Teknikområden där Sverige ligger långt fram, såsom försvarsindustrin, är områden där Kina har en uttalad målsättning. Kina har också intresse att inhämta mot Nato.

Kinesisk underrättelsetjänst arbetar långsiktigt och rekryterar även personer som bedöms kunna bli användbara längre fram. Det behöver inte alltid vara en individ som har tillgång till säkerhets känslig information i nuläget.

Allt oftare använder Kina sin ekonomiska, politiska och militära makt för att utöva kraftfulla påtryckningar. Kina har, till skillnad från Ryssland, omfattande ekonomiska band till Sverige som kan exploateras i påverkanssyfte. Kina har också en väl utvecklad cyberförmåga som kan användas mot både militära och civila mål.

Iran

Iran bedriver systematisk säkerhets hotande verksamhet i Sverige i form av underrättelseinhämtning och påverkansförsök riktad mot iranier som bor i Sverige. Iran har även ett intresse av att anskaffa kunskap och teknik som bland annat förekommer i Sverige. Dock är hotet från Iran direkt mot Försvarsmaktens säkerhetsintressen lågt.

Iranska underrättelse- och säkerhetstjänster använder sig av påtryckningar och utpressning mot enskilda individer för att för må dem att samarbeta.

Ofta använder sig Iran av icke-statliga aktörer som ombud för våldsutövning mot exempelvis oppositionella samt amerikanska, judiska och israeliska mål. Under det senaste året har det skett ökade aktiviteter från Iran mot Sverige, där Iran bland annat har använt sig av kriminella nätverk för att utföra våldshandlingar mot israeliska intressen eller mot grupper och personer som uppfattas som ett hot.

Teknisk inhämtning

Teknisk inhämtning sker mot Försvarsmakten, men även mot försvarsindustrin och Försvarsmaktens leverantörer. Sårbarheter hos tjänster och system som är exponerade på internet utnyttjas. Kartläggning av kritisk infrastruktur i Väst pågår kontinuerligt, bland annat för att skapa möjlighet till framtida cyberattacker.

Metoder som kan användas är bland annat så kallat spjutfiske (spear phishing, en typ av cyberinhämtning där en angripare skickar skraddarsydda mejl till specifika personer eller grupper i syfte att lura mottagaren att lämna ifrån sig information), inte minst avseende Natokommunikation och vid användning av internationella portaler.

En annan metod är inhämtning av information över internet. Sådan inhämtning är snabb och billig, och i många fall finns mycket information att ta del av på öppna hemsidor och sociala medier.

De ryska underrättelse- och säkerhetstjänsterna har en lång tradition och erfarenhet av det som kallas teknisk närinhämtning. Med teknisk närinhämtning menas inhämtning av information på korta avstånd med teknisk utrustning.

Röjande signaler (RÖS) är oavsiktligt genererade signaler från exempelvis datorer, skärmar och projektorer som kan leda till att sekretessbelagd information röjs. Hotet märks särskilt på platser där en hotaktör kan antas ha stor handlingsfrihet, exempelvis på eget eller vänligt sinnat territorium.

All kommunikation kan utnyttjas av främmande makts signalspaning. Rysslands geografiska närhet till Sverige ger rysk signalspaning goda möjligheter att inhämta mot aktörer i Sverige.

Ryssland placerar vanligtvis underrättelseofficerare under diplomatisk täckmantel vid ambassader, konsulat och handelsrepre-

EXEMPEL PÅ RYSK UNDERRÄTTELSEVERKSAMHET MOT VÄST

→ I maj 2025 dömdes sex bulgariska medborgare för att ha spionerat mot Storbritannien för rysk räkning. Målet för deras inhämtning var ryska medborgare som lever i exil, och grävande journalister. De hade även spionerat mot en militärbas där soldater från Ukraina utbildades.

→ Under 2024 åtalades ett par från Australien med dubbelt medborgarskap för spioneri för Rysslands räkning. Kvinnan i paret var verksam inom australiensiska försvarsmakten och gjorde resor till Ryssland utan att ha meddelat arbetsgivaren. Mannen skickade hemligstämplad information till henne under tiden hon var i Ryssland. Under utredningen framgick det att paret fått lön från ryskt företag med koppling till den ryska underrättelsetjänsten.

sentationer. Ett stort antal av dessa har de senaste åren förklarats icke önskvärda (persona non grata) i olika länder i Väst. Detta har gjort att Ryssland behövt kompensera för de minskade möjligheterna att bedriva underrättelseverksamhet, bland annat genom ökat cyberspionage, signalspaning, andra icke-officiella plattformar eller användande av ombud.

Ryssland fokuserar i allt högre grad på länder i det så kallade "globala syd". Det finns flera länder där de ryska underrättelse- och säkerhetstjänsterna har högre handlingsfrihet än i de flesta europeiska länder. Det kan handla om länder som har visumfrihet för ryssar, som står politiskt nära Ryssland och har olika typer av militära samarbeten. Det gäller flera länder i såväl Sydamerika, Afrika och Asien som inte på samma sätt uppfattar Ryssland som ett hot.

SUBVERSION

Subversion handlar om att sprida vilseledande eller oriktig information för att påverka en specifik målgrupps lägesuppfattning, lojalitet eller förtroende för sin politiska och militära ledning. Ofta sker subversion i kombination med andra åtgärder, till exempel sabotage eller användandet av militära medel. Gränsen mellan sabotage och subversion är många gånger flytande, eftersom sabotage också kan påverka motivation och förtroende. Målet är att destabilisera och vilseleda, vilket skapar förutsättningar att påverka beslutsfattande, handlingsfrihet och motståndsvilja.

Ryssland lägger stor vikt vid att underblåsa sociala konflikter och oro som ett sätt att bedriva psykologisk krigföring och subversion. Ett effektivt tillvägagångssätt är att basera budskap på autentisk, engagerande och för

målgruppen relevant information som ryska statsaktörer kunnat inhämta innan operationen inleds. Exempelvis kan det handla om att inhämtad information läcks. Publicering av informationen, som kan vara en blandning av sann och falsk information, kan ske anonymt på internet eller via mellanhänder till traditionell media.

Ryssland genomför subversiv verksamhet som syftar till att minska och splittra viljan i Väst att stödja Ukraina och upprätthålla sanktionerna mot Ryssland.

Det förekommer att Ryssland sprider desinformation även om Sverige och Försvarsmakten, men ofta med begränsad effekt. Ryssland agerar också opportunistiskt, när tillfälle ges. Det kan då handla om att på olika sätt förstärka en uppblossande debatt, incident eller kris.

SABOTAGE

Sabotagehotet mot Försvarsmakten bedöms som lågt, men när det gäller sabotagehotet mot Försvarsmaktens stöd till Ukraina bedöms det vara högt.

Ryssland genomför löpande aktiviteter för att vid behov kunna genomföra sabotage, direkt eller indirekt via ombud eller agenter. Det handlar om underrättelseinhämtning och rekrytering av ombud för att eventuellt kunna genomföra sabotage i ett senare skede.

KRIMINALITET

Det finns få uppgifter som tyder på att kriminella aktörer ur den organiserade brottheten i nuläget har för avsikt att systematiskt eller organiserat utgöra ett hot mot Försvarsmakten. Däremot visar de senaste årens

UNDERRÄTTELSEOFFICERARE OCH AGENTER

Legala residenturer:

Underrättelseofficerare som verkar under diplomatisk täckmantel vid officiella representationer, dvs ambassader, konsulat eller vid internationella organisationer.

Illegalister: Underrättelseofficerare som verkar under falsk identitet och med en fiktiv levnadshistoria. Illegalister kan vara verksamma eller vilande och har oftast inga synbara kopplingar till den ryska staten. De har lång utbildning och utgör därför en kvalificerad, men begränsad, resurs.

Ombud: Ombud kan vara underrättelseofficerare från länder som samarbetar med Ryssland, men även okvalificerade individer som rekryterats online för att inhämta en viss information. Att använda ombud kan vara ett sätt att kompensera för ett minskat antal underrättelseofficerare vid diplomatiska beskickningar.

våldsdåd på den våldskapacitet som finns inom kriminella miljöer, en kapacitet som skulle kunna riktas även mot Försvarsmakten.

TERRORISM

Terrorhotnivån mot Försvarsmakten sänktes under 2025 från högt till förhöjt hot. Den viktigaste anledningen till sänkningen är att Sverige inte i samma utsträckning utpekats som ett mål för terroraktörer.

Sannolikt är Försvarsmakten fortfarande ett möjligt mål, men är troligen inte prioriterad för terroraktörer som har intention att utföra attentat i Sverige.

SKYDD AV DET SKYDDSVÄRDA

Medarbetare i Försvarsmakten, försvarsindustrin eller inom totalförsvaret, är intressanta för främmande makt. Att upptäcka hot och närmanden kan vara svårt och tidskrävande. Det är därför viktigt att identifiera och skydda det som är skyddsvärt i verksamheten.

Sveriges skyddsvärden ökar under rådande omvärldsläge och i takt med den upprustning av totalförsvaret som ska genomföras snabbt och effektivt. Tillväxten av försvaret och medlemskapet i Nato väntas leda till att fler skyddsvärden uppstår både inom militära och civila områden. Alla berörda behöver ha kännedom om vad som utgör skyddsvärden och säkerhetskänslig verksamhet med betydelse för försvaret av Sverige.

SAMARBETE OCH BEROENDEN

Säkerhetsskydd handlar om att skydda säkerhetskänslig verksamhet mot hot; till exempel mot spioneri, sabotage, terroristbrott, kriminalitet och subversion. Försvarsmakten har många skyddsvärden som behöver övervakas så att de inte faller i orätta händer. Detsamma gäller verksamheter inom totalförsvaret och försvarsindustrin. Det finns ett nära samarbete mellan dessa aktörer och inte sällan ett beroende.

Försvarsmakten är exempelvis beroende av civila resurser för transporter av personal, materiel och andra förnödenheter och energiförsörjning som exempelvis olja och diesel. Alla aktörer inom totalförsvaret som upprätthåller den egna cybersäkerheten bidrar dessutom till försvaret av Sverige. När

det handlar om materieförsörjning är Försvarsmakten beroende av andra när det gäller exempelvis innovation, utveckling, produktion, drift och reparationsresurser.

IDENTIFIERA SKYDDSVÄRDEN

Säkerhetskänslig verksamhet kan röra Sveriges yttre säkerhet, inre säkerhet, samhällsviktig verksamhet eller verksamhet som omfattas av ett för Sverige förpliktigande internationellt åtagande om säkerhetsskydd. Den ska ha betydelse för Sveriges säkerhet ur ett nationellt perspektiv, men kan också förekomma på lokal eller regional nivå. En verksamhetsutövare, offentlig eller privat, som bedriver säkerhetskänslig verksamhet omfattas av säkerhetsskyddslagstiftningens skyldigheter när det gäller säkerhetsskyddsarbete.

Med hjälp av en verksamhetsbeskrivning kan aktörer identifiera vad i verksamheten som är säkerhetskänsligt.

TOTALFÖRSVAR OCH NATO

De militära styrkorna är beroende av civilt stöd för att kunna lösa sina uppgifter. Svenska civila aktörers förmåga att kunna ge stöd är nödvändig för det svenska försvarets förmåga och för Natos samlade avskräckningsförmå-

ga. Samma typ av stöd ska ges till allierade förband som till svenska förband. Stödet kan omfatta sjö-, land- och flygtransporter, elförsörjning, drivmedelsförsörjning, livsmedelsförsörjning, vatten- och avlopps-försörjning, elektroniska kommunikationer, reparations- och underhållstjänster, finansiella tjänster, anskaffning av civil materiel, lokaler och fastigheter samt sjukvård.

I och med anslutningen till Nato är det svenska totalförsvarets samlade förmåga en del av Natos kollektiva försvar. Att kunna tillhandahålla värdlandsstöd utgör en del av denna förmåga. Värdlandsstöd är ett stöd som ges av Sverige till utländska styrkor enligt den struktur som finns i Nato. Försvarsmakten har det övergripande ansvaret i Sverige. Det utgörs av både civilt och militärt stöd från offentliga och privata aktörer.

LÅNGSIKTIGHET

Omvärldsläge och hotbild kan förändras snabbt och därför behöver säkerhetsskyddet kunna anpassas. Samtidigt behöver arbetet med säkerhetsskydd även präglas av långsiktighet, oavsett hur den aktuella hotbilden ser ut. Att utveckla ett säkerhetsskydd i efterhand blir ofta mer kostsamt än att få med det redan från början.

Att beskriva och ringa in vad som är säkerhets känslig verksamhet utgör också ett tillfälle att reflektera över den egna verksamhetens betydelse för försvaret i ett långsiktigt perspektiv. Exempel på frågor som kan vara intressanta i ett sådant sammanhang kan handla om vilken roll den egna verksamheten har i det svenska försvaret i dag och på längre sikt, om känslig verksamhet bedrivs i egen regi eller genom outsourcing eller om verksamheten kan säkra tillgången till kompetent, pålitlig och lojal personal.

TOTALFÖRSVARET

Totalförsvaret består av militär verksamhet (militärt försvar) och civil verksamhet (civilt försvar). Aktörer i det civila försvaret är beredskapsmyndigheter, sektorsansvariga myndigheter, länsstyrelser, regioner, kommuner, näringsliv och övriga civilsamhället.

Säkerhetsskyddet är inte starkare än dess svagaste länk. Det första steget för aktörer i totalförsvaret är att identifiera verksamhetens skyddsvärden, för att kunna bidra till ett motståndskraftigt säkerhetsskydd för Sverige, men även för att bidra till Natos gemensamma avskräckning.

Broschyren "Skyddsvärden för försvaret av Sverige" finns på forsvarsmakten.se.

MUSTS UPPDRAG OCH VERKSAMHET

MUSTS UPPDRAG OCH VERKSAMHET

Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten (Must) är en del av Högkvarteret och leder och utvecklar underrättelse- och säkerhetstjänsten inom Försvarsmakten. Musts verksamhet ger underlag till stöd för svensk utrikes-, försvars- och säkerhetspolitik.

Musts uppdrag är att bedriva försvarsunderrättelseverksamhet och militär underrättelse- och säkerhetstjänst genom att identifiera och analysera de yttre hot som riktas mot Sverige och svenska intressen och genom att förebygga, upptäcka och motverka de säkerhetshot som riktas mot Försvarsmakten och dess intressen i Sverige och utomlands. Must stödjer regeringen och överbefälhavaren bland annat med att:

- Ta fram underrättelser till stöd för kunskapsuppbyggnad och beslutsfattande
- Förvarna om förändringar i hotbilden
- Bidra till beslutsfattande och lägesuppfattning i Nato och EU
- Bedriva säkerhetstjänst inom Försvarsmakten och utöva tillsyn över andra myndigheter när det gäller säkerhetsskydd och signalskydd
- Samordna försvarsattachéverksamheten
- Organisera och leda krigsförbandet Nationella underrättelseenheten (NUE)

Inom Försvarsmakten inriktas Must av överbefälhavaren. Chefen Must leder underrättelse- och säkerhetstjänst inom Försvarsmakten och är också myndighetens säkerhetsskyddschef och signalskyddschef.

Underrättelsetjänsten följer den säkerhetspolitiska och militära utvecklingen i vårt närområde och i andra delar av världen som är av betydelse för svensk utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik. Beslutsfattarnas informationsbehov är utgångspunkten för underrättelsetjänstens uppgift. Informationsbehoven omsätts sedan till fastställda underrättelsebehov. Arbetet består i att inhämta, bearbeta, analysera och delge information och bedömningar om olika aktörers avsikter och förmågor.

Den militära säkerhetstjänstens främsta uppgift är att förebygga, upptäcka och motverka säkerhetshot som riktas mot Försvarsmakten och dess intressen, och i förlängningen Sveriges säkerhet.

Verksamheten är inriktad på säkerhetshot från utländska underrättelsetjänster och andra aktörer. Säkerhetstjänsten kontrollerar Försvarsmaktens säkerhetsskydd och arbetar förebyggande så att uppgifter som rör Sveriges säkerhet inte röjs, ändras eller förstörs. Den säkerställer också att bara personer som är pålitliga ur säkerhetssynpunkt får ta del av information eller delta i verksamhet som har betydelse för Sveriges säkerhet. Den militära säkerhetstjänsten ska även skydda hela totalförsvarets kommunikations- och it-system från intrång med hjälp av signalskydd och kryptografiska metoder.

Sveriges försvarsattachéer utgör en viktig tillgång för Sveriges utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik och är viktiga aktörer för att bibehålla och utveckla Försvarsmaktens internationella samarbete och goda relation till andra länders försvarsmakter.

I försvarsattachéernas uppgifter ingår bland annat öppen informationsinhämtning som innebär att följa och bedöma den försvarsrelaterade utvecklingen i landet där de är ackrediterade.

Nationella underrättelseenheten stödjer Regeringskansliet samt svenska och utländska militära chefer med underrättelser och säkerhetshotbedömningar i samband med militära operationer.

ATT ARBETA PÅ MUST

På Must arbetar både civila och militära medarbetare. Förutom underrättelseoffice-

rare och analytiker finns bland annat även löneadministratörer, it-tekniker, HR-generalister och ekonomer. En majoritet av personalen, cirka 70 procent, är civilanställda.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling är centrala förutsättningar för att Must ska kunna möta ökade krav. Medarbetare ges därför möjlighet att utvecklas inom sitt specialistområde och bredda sin kompetens genom utbildning och erfarenhetsutbyte.

Arbetet inom Must sker ofta under sekretess, vilket ställer höga krav på säkerhets- och sekretessmedvetande. För anställning krävs svenskt medborgarskap samt godkänd säkerhetsprövning med registerkontroll, enligt säkerhetsskyddslagen. Must erbjuder även goda förutsättningar för intern karriärörlighet, balans mellan arbete och privatliv samt möjligheter till friskvård på arbetstid.

Niklas arbetar på Musts förbandsdel NUE

”VÅR PERSONAL ÄR TRÄNAD FÖR ATT VERKA UNDER EXTREMT PRESSADE FÖRHÅLLANDEN”

Must stödjer Försvarsmaktens internationella insatser med underrättelser och säkerhetsbedömningar inför, under och efter en militär operation. En av dem som arbetar på Musts krigsförband Nationella underrättelseenheten, NUE, är Niklas.

Niklas är major och tjänstgör som chef för en samverkansgrupp vid Nationella underrättelseenheten (NUE). NUE analyserar hotbilder, följer utvecklingen i konfliktområden och tar fram beslutsunderlag åt såväl militära chefer som politiska beslutsfattare. Genom sina analyser bidrar de till att höja säkerheten för utsänd personal och skapa förutsättningar för välgrundade beslut på både militär och politisk nivå.

– Min militära karriär började med värnplikt. Sedan dess har jag varit både plutonchef och kompanichef, bland annat inom Amfibieregementet. Jag har också genomfört flera internationella insatser. Det var erfarenheterna därifrån som gjorde att jag ville söka till NUE, berättar Niklas.

Under hans internationella uppdrag har han arbetat i nära samverkan med andra nationers försvarsmakter. Arbetet omfattade både informationsinhämtning och omfattande rapportering.

– Jag insåg tidigt att det var det jag ville fortsätta med fast på en högre och mer strategisk nivå. Det kunde jag göra inom NUE.

Två tredjedelar av Niklas arbetstid på NUE tillbringas som analytiker. Det arbetet går ut på att bearbeta och tolka inhämtad information inom hans sakområde. Arbetet blir rapporter som vidarebefordras både inom Försvarsmakten och till den politiska ledningen på Regeringskansliet. Uppgifterna

är till stor del textbaserade och ställer höga krav på analytisk förmåga och noggrannhet. I sitt arbete förväntas även Niklas tillbringa tre månader varje år utomlands, främst i områden där svensk militär personal verkar.

För Niklas innebär arbetet vid NUE en kombination av internationella perspektiv och nationell säkerhet.

– På NUE är verksamheten alltid skarp och vår personal är tränad för att verka under extremt pressade förhållanden. Det som gör jobbet möjligt är kollegorna. Ofta jobbar vi i mindre grupper och det skapar starka band byggda på förtroende och samarbete. Eftersom mycket av arbetet är sekretessbelagt blir kollegorna extra viktiga

som ett sätt att hantera svåra situationer och komplexa frågor, säger han.

Rekryteringsprocessen till NUE beskriver Niklas som lång och noggrann, med tanke på den säkerhetskänsliga verksamheten. Processen säkerställer att personalen håller en hög kompetensnivå vilket bidrar till en professionell och stimulerande arbetsmiljö.

Till den som överväger en karriär inom NUE vill Niklas framhålla att man inte ska tveka. Även om arbetet är krävande och i stor utsträckning analytisk, finns det en stor bredd av möjligheter. Grundläggande militär utbildning är dock alltid ett krav.

Niklas heter egentligen något annat.

Elise arbetar som nätverksspecialist på Must

”DET FINNS SÄLLAN NÅGOT FACIT ELLER NÅGON MALL ATT FÖLJA”

Möjligheten till säker kommunikation och information är nödvändig för att Must ska kunna verka fullt ut. Hotet från främmande underrättelsetjänst mot Sverige och Forsvarsmakten bedöms som högt och information om Forsvarsmaktens skyddsvärden är åtråvärd. I den miljön verkar Must nätverksspecialister.

Nätverksspecialisterna ser till att den information som anses vara skyddsvärd, som till exempel information om personal, organisation och inhämtningsmetoder kan hållas hemlig.

Om skyddsvärd information skulle röjas skulle det ha allvarliga konsekvenser för Sveriges säkerhet.

– Mycket står på spel varje dag, säger Elise, som är nätverksspecialist på Must.

Hon ansvarar för komplexa nätverk som kräver hög säkerhet över tid och som måste förvaltas via genomtänkt arkitektur, omsättningsplaner och projektledarkunskaper. Men ansvaret gäller även för mindre system som kan vara minst lika viktiga. Det är arbetsuppgifter som delas med nätverksspecialister

på de flesta arbetsplatserna. På Must finns även andra, unika utmaningar. Det kräver att Must nätverksspecialister visar prov på hög kunskap inom sitt område, kreativitet och innovationsförmåga.

– Det finns sällan något facit eller någon mall att följa. Det är upp till oss nätverksspecialister att lösa uppgiften. Det gör arbetet väldigt brett och en dag är aldrig den andra lik, säger Elise.

För att klara de breda och varierande arbetsuppgifterna krävs att Must nätverksspecialister har en bred bakgrund. Vissa har ingenjörsbakgrund, andra är självlärda och några har tidigare varit soldater som arbetat med telekommunikation eller med Forsvarsmaktens olika sambandssystem. Gemensamt är intresset och nyfikenheten för tekniken.

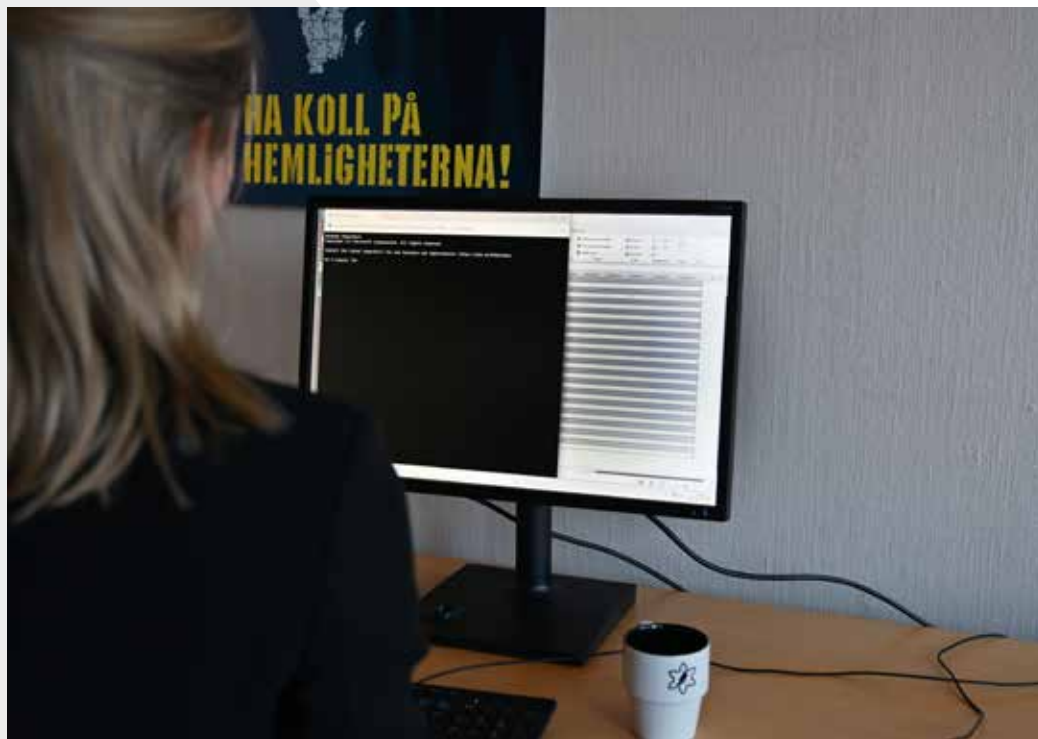
– Arbetet som nätverksspecialist är inte ett skrivbordsjobb, vi måste kunna verka i hela Sverige, och över hela världen. Mycket styrs av det som händer i omvärlden och vi måste kunna prioritera om och skifta fokus snabbt. Samtidigt måste vi även kunna tänka långsiktigt och strategiskt. Så är det nog för de flesta som jobbar på Must, säger Elise.

Must nätverksspecialister, precis som övrig personal på Must, uppmanas till kontinuerlig kompetensutveckling för att bibehålla en hög kompetensnivå och för att kunna fortsätta bidra på bästa sätt till det kollektiva försvaret. I arbetet som nätverksspecialist ingår omvärldsbevakning, utbildning och bidragandet till teknisk utveckling.

Elise heter egentligen någonting annat.

Är du intresserad av att jobba som nätverksspecialist, på NUE eller undersöka andra karriärmöjligheter på Must?

Hitta våra lediga jobb här:

UNDERRÄTTELSE- OCH SÄKERHETSTJÄNST I FÖRSVARSMAKTEN

Underrättelse- och säkerhetstjänst är en militärstrategisk funktion som är väl integrerad i Försvarsmakten. Den utgör en grundförutsättning för Försvarsmaktens och Sveriges förståelse för händelser i vårt närområde och bedrivs på samtliga ledningsnivåer, från politisk-strategisk, militärstrategisk, operativ, taktisk till förbandsnivå.

På regional nivå genomförs underrättelse- och säkerhetstjänsten av militärregionerna.

På respektive ledningsnivå är underrättelse- och säkerhetstjänsten ett stöd för att ge beslutsfattare större handlingsfrihet och medveten riskhantering.

Varje ledningsnivås beslutsfattare inriktar underrättelse- och säkerhetstjänst genom att fastställa och prioritera underrättelsebehov och skyddsvärden. Dessa tas fram i dialog mellan beslutsfattare och företrädare för underrättelse- och säkerhetstjänsten för att säkerställa att syfte och beslutsproblem har uppfattats korrekt och att prioriterade underrättelsebehov, säkerhetsskyddsvärden och handlingsregler är tydligt specificerade.

FEM VERKSAMHETSOMRÅDEN

Underrättelse- och säkerhetstjänsten i Försvarsmakten delas in i fem verksamhetsområden.

- Försvarsmaktens försvarsunderrättelseverksamhet
- Försvarssektorns säkerhetsskydd
- Totalförsvarets signalskydd
- Militär underrättelsetjänst
- Militär säkerhetstjänst

De tre första verksamhetsområdena ger stöd till regeringen, Regeringskansliet och totalförsvaret och omfattar därmed stöd till den svenska politisk-strategiska nivån.

Försvarsmaktens försvarsunderrättelseverksamhet är verksamhet som bedrivs inom ramen för försvarsunderrättelselagstiftningen, regeringens inriktning och utsedda myndigheters närmare inriktning.

Försvarssektorns säkerhetsskydd är verksamhet för tillsyn av nationellt säkerhetsskydd och framtagande av föreskrifter för myndigheter under Försvarsdepartementet, samt Fortifikationsverket och Försvarshögskolan.

Totalförsvarets signalskydd leder, samordnar och tar fram föreskrifter till signal-skyddstjänst för myndigheter inom totalförsvaret.

Militär underrättelsetjänst och militär säkerhetstjänst stödjer överbefälhavaren och andra befattningshavare i Försvarsmakten och omfattar stöd från den militärstrategiska nivån till förbandsnivån.

Militär underrättelsetjänst stödjer beredskapsanpassning, utveckling av förmågor samt planering, genomförande och uppföljning av operationer.

Militär säkerhetstjänst skyddar Försvarsmaktens säkerhetsskyddsvärden och

säkerhetsintressen mot säkerhetshotande verksamhet.

UNDERRÄTTELSETJÄNST OCH SÄKERHETSTJÄNST I SAMVERKAN

De två tjänstegrenarna underrättelse- och säkerhetstjänst arbetar integrerat i alla fem verksamhetsområden genom samordning mellan ledningsnivåer och försvarsgrenar i Försvarsmakten och inom totalförsvaret samt med internationella partners och allierade i Nato. Säkerhetstjänsten verkar som ett skydd för vår krigföringsförmåga genom att förebygga, upptäcka och motverka säkerhetshot riktade mot Försvarsmakten och dess säkerhetsintressen. Underrättelsetjänsten genomförs för att förstå, förklara och förutse krigföringsförmåga hos icke egna aktörer.

Utveckling och nyttjande av underrättelse- och säkerhetstjänsten i Försvarsmakten beslutas av överbefälhavaren. Genomförandet inom Försvarsmakten hålls samman av chefen Must genom hans olika ansvar: verksamhetsansvar för försvarsunderrättelseverksamheten i Försvarsmakten, funktionsansvar för den militärstrategiska funktionen underrättelse- och säkerhetstjänst och materielområdesansvarig chef inom tilldelade materielområden.

SÄKERHETSTJÄNSTEN VERKAR SOM ETT SKYDD FÖR VÅR KRIGFÖRINGSFÖRMÅGA GENOM ATT FÖREBYGGA, UPPTÄCKA OCH MOTVERKA SÄKERHETSHOT RIKTADE MOT FÖRSVARSMAKTEN OCH DESS SÄKERHETSINTRESSEN.

Ledning av underrättelse- och säkerhetstjänst sker på varje ledningsnivå i Försvarsmakten, där varje nivå ska stödja sina beslutsfattare. Det resulterar i underrättelser och underlag för säkerhetsskyddsåtgärder och kan utgöras av hotvarningar, bedömningar av aktörers handlingsmöjligheter eller åtgärder för ökad säkerhet. De kan också ligga till grund för anpassningar av bered-

skapen, nyttjande av förmågor och utveckling av nya förmågor.

**UNDERRÄTTELSETJÄNSTEN
GENOMFÖRS FÖR ATT FÖRSTÅ,
FÖRKLARA OCH FÖRUTSE
KRIGFÖRINGSFÖRMÅGA HOS
ICKE EGNA AKTÖRER.**

Ställföreträdande chefen Must Henrik Garmer

2026 BLIR ETT ÅR AV BÅDE UTMANINGAR OCH MÖJLIGHETER

Den samlade svenska underrättelse- och säkerhetstjänsten går mot stora förändringar. Regeringen har beslutat att inrätta en ny civil utrikesunderrättelsetjänst och att stärka den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten inom Försvarsmakten.

Vilka är de stora vinsterna med den här typen av reformer?

– Underrättelsereformen är en ambitionsökning som ska förbättra förutsättningarna för den samlade svenska underrättelse- och säkerhetstjänsten. Även om det, inte minst de senaste åren, har genomförts ett intensivt utvecklingsarbete inom Must är det länge sedan det gjordes genomgripande förändringar av hur den samlade underrättelse- och säkerhetstjänsten är organiserad. Det försämrade omvärldsläget och den snabba tekniska utvecklingen har också bidragit till behovet av reformer. I korthet kan man säga att reformerna syftar till att hela systemet ska kunna förse våra uppdragsgivare med bättre och snabbare underrättelser.

Kommer Musts arbete att påverkas av de förändringar som nu genomförs?

– Must deltar aktivt i genomförandet av underrättelsereformen och ger det stöd som Regeringskansliet och överbefälhavaren har

behov av. Det är samtidigt viktigt, givet det allvarliga omvärldsläget, att det förändringsarbete som genomförs inte leder till minskad effekt i den underrättelseproduktion och det säkerhetsarbete som vi gör i dag.

Hur ser du på Musts framtida roll i Försvarsmakten?

– Försvarsmakten har under de senaste åren arbetat aktivt med att utveckla underrättelsetjänsten för att svara upp mot dagens och morgondagens underrättelsebehov, nationellt och internationellt. Det är ett arbete som kommer att fortsätta med full kraft.

Oavsett hur underrättelsetjänsten organiseras kommer Försvarsmaktens underrättelsebehov att vara centrala ingångsvärden vad gäller vår nationella beredskap och vårt agerande i Nato. Ett ökat tidstempo och kraven på underrättelser i operationer som pågår i flera domäner samtidigt ställer höga

krav på att den militära underrättelsetjänsten är fullt integrerad i Försvarsmaktens ledning och operativa funktioner.

Inre och yttre hot är idag tätt sammanlänkande. Omvärlds- och teknikutvecklingen suddar ut traditionella skillnader mellan taktiska, operativa och strategiska underrättelser. Detta ställer höga krav på samverkan, tekniskt interoperabla system och flexibilitet.

Det är också viktigt att säkerställa att vi har ett nationellt oberoende vad gäller vissa förmågor. Detta för att säkerställa att Försvarsmakten och Sverige kan fatta självständiga beslut, men också för att kunna bidra med unika leveranser till det internationella underrättelsesamarbetet.

Vad kommer att bli Must huvudfokus under 2026?

– I dagens allvarliga säkerhetsläge är det viktigaste att fokusera på vårt huvuduppdrag. Kriget i Ukraina, den säkerhetspolitiska utvecklingen i Mellanöstern och förändrade geopolitiska förutsättningar påverkar Europa och Sverige. Vi ska varje dag, året runt, förse regeringen och Försvarsmakten med unika beslutsunderlag om hoten mot Sverige och svenska intressen. Samtidigt står vi redo att på bästa sätt bistå regeringen i uppbyggnaden av den nya underrättelsemyndigheten och inom Försvarsmakten driva utvecklingen av en stärkt militär underrättelse- och säkerhetstjänst.

2026 blir ett utmanande men också spännande år. Det blir ett år som kommer att kräva mycket av oss, men jag vilar tryggt i den unika kompetens och förmåga som finns hos våra medarbetare. Vi är redo för de uppdrag som kommer.

EN NATIONELL UNDERRÄTTELSEREFORM

Regeringen tog under hösten 2025 beslut om att reformera den samlade svenska underrättelse- och säkerhetstjänsten. Reformen motiveras av en kraftigt förändrad hotbild mot Sverige och alliansen, en snabb teknologisk utveckling och ett ökat behov av samarbete över myndighets- och nationsgränser där utbyte av underrättelse- och säkerhetsinformation blivit allt viktigare.

Beslutet innebär bland annat att en ny civil utrikesunderrättelsetjänst ska inrättas 1 januari 2027. Den nya civila myndigheten kommer att ta över en del av Must uppgifter. Samtidigt får Försvarsmakten i uppdrag att stärka den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten.

VIDAREUTVECKLAD NATIONELL OCH INTERNATIONELL SAMVERKAN

Sveriges förmåga att minska sårbarheter och att stärka totalförsvaret kräver samverkan mellan myndigheter i flera sektorer i Sverige och med våra allierade. Sedan lång tid har underrättelse- och säkerhetstjänsten fördjupat och utvecklat samarbetsformer både nationellt och internationellt.

För att möta hoten har arbete med Försvarets radioanstalt (FRA) och Säkerhetspolisen fördjupats och nu finns ett nära operativt samarbete. Internationellt är samarbetet inom Nato, EU och andra internationella partner viktigt.

Den nationella och internationella samverkan stärker den svenska underrättelseförmågan och förbättrar våra möjligheter att avvärja hot riktade mot Sverige och svenska intressen. Det gäller både det militära hotet och hot som undergräver vår försvarsförmåga och motståndskraft.

BREDARE NATIONELL SAMVERKAN

Must utvecklar ständigt samarbetet med andra underrättelse- och säkerhetstjänstmyndigheter. Samverkan med FRA och Säkerhetspolisen sker direkt mellan Must och myndigheterna men också inom olika forum som Nationellt centrum för terrorhotsbe-

dömningar (NCT) och Nationellt cybersäkerhetscenter (NCSC).

Försvarsmakten samarbetar också regelbundet med bland andra Polisen, Säkerhetspolisen, Tullverket och Kustbevakningen. De brottsbekämpande myndigheterna är en viktig del av totalförsvaret vid krig men hotbilden kräver att det redan i fred finns fungerande underrättelse- och säkerhets-samarbeten.

Den utveckling av den svenska underrättelsetjänsten som 2025 års underrättelseutredning föreslagit pekar på behovet ökad samverkan och en bredare delgivning av underrättelser till totalförsvarsaktörer som har ansvar för viktiga funktioner i samhället både offentliga och privata. En sådan utveckling pågår också på Must som ökat informationsflödet till fler aktörer för att fler sektorer i samhället så ska ha en god bild av

hoten mot svenska intressen samt hotaktö-
rernas mål och sätt att agera.

UTVECKLINGEN AV DEN INTERNATIONELLA SAMVERKAN

Must samverkar med internationella part-
ner både bilateralt inom särskilda under-
rättelseområden och multilateralt inom EU
och med Sveriges allierade inom Nato. En
internationell samverkan ökar förmågan
och räckvidden och breddar perspektiv och
bedömningar i frågor som är av intresse för
våra uppdragsgivare.

EN UTVECKLAD SAMVERKAN

Samverkan mellan myndigheter och med
Sveriges vänner i världen har alltid varit be-

tydelsefull. Framöver kommer det krävas yt-
terligare ambitionshöjningar inom hela det
svenska underrättelse- och säkerhetstjänst-
samhället för att möta de hot som riktas mot
Sverige.

Regeringen har uttryckt önskemål om att vi-
dareutveckla myndighetssamverkan bland
annat rörande personalfrågor och utbild-
ning, genom att till exempel utveckla en un-
derrättelseakademi med andra länder i Nor-
den. Sveriges pågående integration i Nato
bidrar till en starkare allians. En förbättrad
internationell samverkan skapar också för-
utsättningar för att Sverige och allierade
lättare ska kunna agera tillsammans.

GRANSKNING AV MUST

Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun) granskar Must och utgör därmed en del av den demokratiska insynen i verksamheten. Synpunkter från Siuns granskningar tas omhand inom Must och är ett stöd i utvecklingen.

Under 2025 har Must granskats om verksamheten bedrivits i enlighet med lagen om försvarsunderrättelseverksamhet och lagen om behandling av personuppgifter vid Försvarsmakten. Granskningarna har till del varit uppföljningar av tidigare granskningar som gjorts av Siun.

Granskningarna har kontrollerat att Musts rapportering följer fastställda inriktningar och lagrum, samt att Musts personuppgiftsbehandling utförs i enlighet med gällande lagstiftning. Mer information om granskningarna finns på Siuns webbplats, www.siun.se.

BILDREFERENSER

- 5 imageBROKER/TT
- 7 Hampus Andersson/Försvarmakten
- 9 Stanislav Krasilnikov/Sputnik Images/TT
- 11 Serhiy Takhmazov/X80002/Reuters
- 15 Sputnik Images/TT
- 17 Yuri Kochetkov/EPA/TT
- 19 Sergei Bobylev/TASS
- 21 Magnus Lejhall/TT
- 23 Pontus Lundahl/TT
- 25 Vesa Moilanen/Lehtikuva/TT
- 26 Manuel Orbegozo/Reuters/TT
- 29 Imagine China/Sipa/TT
- 31 Maria Senovilla/EPA
- 33 Jihad Alshrafi/AP Photo/TT
- 39 Jochen Tack/imageBROKER/TT
- 40 Geoffroy van der Hasselt/AFP/TT
- 43 Jimmy Croona/Försvarmakten
- 47 Försvarmakten
- 49 Försvarmakten
- 51 Försvarmakten
- 53 Bezav Mahmod/Försvarmakten
- 55 Joel Thungren/Försvarmakten
- 57 Jesper Pettersson/Försvarmakten
- 58 Nato
- 61 Försvarmakten

Ett säkrare Sverige
i en osäker värld